

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemani, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trislojna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 203.

Ljubljani, v ponedeljek 7. septembra 1891.

Letnik XIX.

Et meminisse iuvat.

Iz-pod Karavank, 4. septembra.

Dobil sem v roke tržaške „Edinosti“ št. 70 ter čital prvi članek pod naslovom „Mir — mir“. Odkrito izpovem, da je dotični člankar — čudak. Takoj v začetku zatrjuje, da hoče uglasiti pot k spravi med „Slov. Narodom“ in „Slovencom“, oziroma med „narodno-napredno“ in „konservativno“ slovensko stranko. Dalje piše, da sicer oba dnevnika pripoznata potrebo miru, toda „le pod obveljavo načel, katera zastopa bodisi eden, kakor drugi obeh bojnikov; niti za las ne odstopita od svojih tirjatev, od nazorov svojih in tako utegne imeti slovensko ljudstvo čast plačevati s svojo naročnino mejsebojni prepir obeh listov do sodnega dné.“ Takoj na to pa dostavi, da preporno jabolko nesó ideje, nazori in načela, temveč le fraze. Člankar se torej takoj spré z logiko in pokaže, da ni dosleden, še manj pa nepristransk, ker vso krivdo razpóra zvrča na „Slovenca“. On modruje dalje: „Znano nam je, da je „Slov. Narod“ pričel kot prvi slovenski dnevnik izhajati v onih blaženih časih Slovenstva, ko smo si bili še bratje, bratsko misleči in čuteči za jeden in isti narod ter njega težuje . . . Nato jel je izhajati „Slovenec“ in kmalu smo imeli priliko opazovati, da gre na „dvoje“. Neki brez potrebe podjetni stranki ni zadostovala jedna in jedina oblika narodnega boja proti krivičnemu tujemu nasilstvu, ni se hotela bojevati pod zastavo skupne vojske, nabrala si je svojo četo, stopila pod lastni prapor . . . Na naš preč. duhovski stan, ki ima prvo besedo na — vasi, jel je pritiskati nekov čudni duh terorizma, ki je jel, podoben nekako vinskemu ali žganjskemu duhu rojiti po glavah dovzetnih za veljaštvo, in srcih versko-vodilnih faktorjev.“

Dovolj teh paperkov, ki v resnici diše po „vinskem in žganem duhu.“

Matadorji nove „napredne“ stranke morajo možgane in spomin slovenskega občinstva jako nizko ceniti, ako upajo, da nas bodo o tem preverili, da se je pričel razpor med Slovenci še-le v najnovejšem času in sicer s prihodom sedanjega g. knezoškofa. Ali se morda več ne spominjamo napadov na dr. Costo, ki so bili v „Slov. Narodu“ stalna rubrika? Tudi dr. Janezu Bleiweisu niso prizanesli, očitali so mu, da je orodje v rokah kapelanov in rajni dr. Z. posvetil mu je posebno zaničevalno epistolo, na katero je dobil dostojen odgovor. Kakšen darindaj je bil l. 1873 o času volitev, ko je še rajni dr. Razlag vodil „Mladoslovenec“! Može, ki jim zdaj spominske ploščice vzdjujejo in čast skazujejo, kakor dr. Janeza Bleiweisa, dr. Poklukarja itd. pitali so takrat s „klerikalci“ in „mračnjaki“. Kje je bil takrat še sedanji knezoškof ljubljanski? Resnica je to, in kdor že nekaj let politiko spremlja, mi bo pritrnil:

Na Kranjskem je bila med Slovenci edinstvo, dokler je še Bleiweis vse veljal in so se vsi liberalci zbirali okoli Dežmana. Razpor pa je začel, ko se je „Slovenski Narod“ iz Maribora v Ljubljano preselil. Njegovo prvo delo je bilo, da je začel tla izpodkopavati staroslovenskim voditeljem Bleiweisu in Costi. Mlajši odvetniki in profesorji, dijaki, pisarji in uradniki so se poprijeli „Narodove“ stranke, ki je od dné do dné naraščala in na tihem ruvala zoper stare voditelje, kakor Mladočehi zoper dr. Riegra. Iz početka so bolj previdno postopali in na videz so potrdili tudi staroslovensko geslo: „Za vero, dom, cesarja“. V resnici pa so goreli in gorijo le za eno teh točk, ki so jo še nekako prekrstili, tako da so iz „doma“ naredili „narod“. Pred tem malikom se je zdaj začelo bogoslužje in fanatični ples in kdor bi rekel, da je Bog in vera vendar še večje veljave, ko posvetna in minljiva „narodnost“, takega bi bili najrajše raztrgali. Kdo

je tedaj zatajil prvotni program? Gotovo je na to odgovor prav lahek. Po nesrečnih volitvah l. 1873. so mladi sicer spoznali, da tako ne gre in ne bode uspehov, ako se Slovenci v veliko veselje nemškutarjev med seboj koljejo, skrpala se je sicer na videz nekaka „sprava“, pa pod pepelom je bila žrjavica še vedno živa, ogenj sovraštva do duhovščine se je skrivaj, pa skrbno gojil in varoval — do ugodnejših časov.

Kjer so bili ti „mladi“ med seboj, so grdo udrihali po duhovščini, zaničljivo so pogledali vsacega duhovnika, ki se je prikazal v ljubljanski čitalnici, nikdar jih nisi slišal drugače klicati, ko „far“ in „farucelj“ ali pa „črnuh“. Po sijajni zmagi Mladočehov se je tudi Mladočehom čas ugoden zdel, da so začeli bolj odkrito kazati svoje rogove; začeli so se očitno kazati liberalce, kar spričuje pisava „Slov. Naroda“, gnusnega „Brusa“, ki ga nema para niti v židovski ali nemški literaturi; primerjati bi se mogel le nekdanjemu „Pfaffenspiegel“ in „Pfaffenpeitsche“, ki sta svojo gnusobo razlivala po svetu v dōbi, ko je bil židovski liberalizem na vrhuncu svoje moči in slave in praznoval svoje ostudne orgije.

Dokler bodo pri slovenski liberalni stranki taki literati merodajni, bilo bi za konservativno stranko sploh sramotilno in poniževalno, ko bi se s temi elementi v pravne pogovore podajala. Kadar pa „mladi“ z dostojno pisavo pokažejo, da svoje zmote spoznajo, potem bo mogoče, ž njimi se v pameten razgovor spustiti. Toda razgovor še ni sprava. Tista je mogoča le potem, ako se „naprednjaki“ postavijo na katoliško-slovensko stališče. Dokler pa papežu in škofom pokorščino in spoštovanje odrekajo, tako dolgo je sprava nemogoča. Mi bi postali izdajalci svoje vere, ko bi jo zatajili „narodnosti“ na ljubo in molčali, kedar bi se smešila ali žalila. Iz takega

LISTEK.

Sprehodi po praški razstavi.

Napisal Tinetov Gropa.

VI.

Prümyslová palace! Že to, da se „ex offo“ naziva za palačo, kar se je pri drugih, ki bi se po pravici smele tudi tako imenovati, skromno opustilo, že to oznanjuje, da mora to biti središče vse izložbe. In res, stavba sama je najimenitnejši predmet, ki se kot kraljica na malem holmcu visoko nad vse drugo dviga, vredna, da sme tekmovati gledé na zunanjo obliko, na štil, velikost, solidnost konstrukcije, posebno na lego z vsemi enakimi poslopji v inozemstvu, v deželi sami je prvo poslopje take vrste. Zgradila se je seveda samo po domačih močeh s troški nadpol milijona goldinarjev, in trebalo je za to še ne pol leta, dasiravno se je zgradba vsled plohe začetkom podrla in trud večjih tednov v vodo padel. To je menda tudi, žal, jedino poslopje, katero bode še ostalo potem, ko se bode razstava zaključila, ker zgrajeno je od dežele v namen vsem prihodnim razstavam; a še od tega se bodeta bržkone obe krili odstranili; srednji trakt, sedemdeset metrov globok in petdeset metrov dolg, je nekaj čevljev nad tlemi pričenski do vrha z malimi barvanimi steklenimi ploščami (mozaiku podobno)

ozaljšan, prav originalno domač kras, na štirih voglih ima ravno toliko stolpov, izmed katerih se vzdiguje še peti najvišji, venčan s krono (Vaclavovej podobno): znotraj drži osem silnih obočnih stolpov teže strehe. Krili sta po sedemdeset metrov dolgi, na zunanjih voglih tudi z malimi stolpiči ozaljšani. Vsa palača pa je železna konstrukcija, za kar je trebalo 800.000 kilo ali petnajst tisoč stotov železa. Pod kapom meri podlaga okoli dve orali (okoli 13.000 štirjaških metrov). Stranski krili skrbita za dnevno svetlobo, vsako s petnajstimi okni, po trideset štirjaških metrov velikimi, deloma se sveti skozi podstrešna okna. Podrobna ornamentika pa je tako ukusna, da nikjer ne zapaziš ne preobloženosti, ne praznote, povsod dobrodejno simetrijo v stolpih, kipih, stebrih, vogalčkih, z jedno besedo, ničesar preveč, ničesar premalo. Vsa ta palača je največji ponos mestu, ponos celemu narodu.

Vstopimo zopet, kjer že jedenkrat. Okoli kraljevega paviljona, obdanega od prostorne praznote zato, da se večja množica lahko izogiba, da ima tudi pri bodoči slavnosti večje število odhčnjakov mesta, obrnemo se na levo in vidimo brezkončno vrsto vitrin in omar, vsaka zá-se razstava, nekatere velike, kot mala vasica. Če si dozdej še na to misliš, da moraš vse videti, tu moraš obupati, da bi se kedaj nagledal. In prav tisto podobo imaš zopet, če greš na desno, le druge baže reči so po

obilnih zabojih in kočah, katerih je na sto in sto. Ne preostaje drugoga, kakor da gremo dalje; le posamezne stroke, katere te zanimajo, smeš si bolj natanko ogledati.

Pazi tudi, da se ne zgubiš, ker toč je pravi labirint potov. Skoro omotičen greš mimo stvarij, o katerih bi prej niti mislil ne bil, da se delajo, še manj, da so tu nakopičene, in vse to so izdelki slovanskih rōk.

Tu greš mimo krasnega oltarja M. D., gotiškega štila, večbarvenega, s pravim zlatom pozlačenega; listek zraven ležeč in katalog ti povesta, da ga je izdelal Krejčik in da ga je uže kupila dekanjska cerkev v Pilgramu; ravno nasproti so orglje iz tovarne Rejna & Černy. Mimogredoči orgljavec usede se za igralo in veličastni akordi zazvoné po širni palači; komaj preneha, odzovejo se iz galerije nad glavnim vhodom še mogočnejše iz S. Petrove tovarne z blizo tridesetimi registri. Krog spodnjih orgelj je dolga vrsta glasovirjev, harmonijev, cele zaloge vsakovrstnih godbenih instrumentov; tu greš mimo prostornega kioska, v katerem sedi na konju angleški opravljena elegantna jahalka, zraven nje enako opravljeno spremstvo, izložba konfekcionarja, slovečega umetnika v tej stroki; v srednjem traktu v kotu pred kraljevskim paviljonom ima tvrdka Skramlik velik paviljon; v tem je vrsta sob (salon, delalnica, spalnica, budovar) z najelegantnejšim pohištvom; od tod

gnilega kompromisa si tudi ne obetamo nobenega dobrega sadu. Namesto očitnega boja imeli bomo vedno tihi boj, vedno bodo „mladi“ sketšali ljudi za svoje ideje pridobivati, in kadar se bodo čutili dovolj močne, naveličali se bodo kompromisa in ga raztrgali, proglasivši svoje liberalne ideje. Katoličanom torej ne preostaja drugoga, ko očitni boj z uma svetlim mečem.

Ako si stare „Novice“ nisi mislil, kajlijo, ki je resnično vladal še pred preselitvijo „Slov. Nar.“ na Kranjsko, in torej tudi pred postankom „Slovenca“, potem morajo prej iz dežele iztirati vse tiste, ki jih je „Narod“ med tem časom s svojim liberalnim strupom že okužil, in vse tiste protiverce, ki jih z vseučilišč v Gradcu in Beču k nam pošiljajo. Dokler nemamo Slovenci svojega slovenskega katoliškega vseučilišča in dokler se „Sl. Nar.“ ne vzame njegov pogubonosni vpliv na učečo se mladino, tako dolgo se ne bomo znebili liberalcev, brezvercev, verskih mlačnežev in konfuznih fanatikov, in tako dolgo tudi ni upati, da bi se edinost med Slovence povrnila.

H koncu še eno vprašanje: Kdor se spominja še znanih dunajskih sonetov, spominjal se bo tudi napadov na „prvake“ (Bleiweisa itd.), o katerih je pisatelj trdil, da „narod lačen skoz puščavo vodi“, in vendar je Slovincem dobro znano, koliko je Bleiweis storil, da bi Kranjci ne ostali „lačni“; gotovo več je storil, ko isti pisatelj in njegovi mladostovski tovariši. Vprašam torej; ali je bila res pred prihodom prevz. g. knezoškofa ljubljanskega taka lepa sloga med Slovenci? Če je bila taka sloga in edinost, kako so bili mogoči tako ostudni napadi na slovenske voditelje, kakor jih beremo v dunajskih sonetih, katerih očeta je „Slov. Nar.“ vsigdar v zvezde koval? Laž in zopet laž, kar se govori o tisti slogi! Ni je bilo več sloge med Slovenci, odkar se je „Narod“ rodil, ker z njim rodil se je tudi liberalizem, ki je prišel z visokih šol si gnezda iskat tudi med slovenskimi trpini; in ko se je „Narod“ v Ljubljano preselil, je tudi slovenska nesloga v Ljubljani svoj glavni šotor utaborila. To je resnica. Tako je bilo in je.

Iz Hrvatske.

(Izvirni dopis.)

Slavnostni dnevi so minuli. Naši bratje iz Dalmacije so nas zapustili. Spremili smo jih tretji dan na kolodvor, kjer smo se kaj neradi ločili eden od drugega. Ali kakor prvi dan, ko smo se pozdravljali pri sprejemu, tako nam je bila tudi pri slovesu na misli v prvem redu svrha te svečanosti: pokazati pred svetom, da narod želi, da celó zahteva, da se Dalmacija zedini z ostalo Hrvatsko.

To so pa v istini pokazali vsi prizori v teh slavnostnih dneh. Očitni znak, da je to zedinjenje želja vseh Hrvatov, je tudi pisava naših časopisov, kajti vsi brez razlike, vladini in opozicijski, so navdušeno pozdravljali brate Dalmatince ter v svojih uvodnih člankih izražali želje zedinjenja. Ban Dalmacije, Hrvatske in Slavonije odkriva spomenik

dalje krog sten srednjega trakta omare ali paviljoni družih slovečih tvrd, kot Kavalir, Frič, Rost, Rieger, Reiman in drugih, vmes glavni dobitnik srečkanja, vredni sto tisoč goldinarjev, katerega bi — jaz rad dobil.

Tu vidiš popolno tiskarno, katera na vse kriplje dela, in za malo desetice napravi ti vizitnice v par minutah, vizitnice z grbom pokritim z Vavlovovo krono, v srednjem polji napis: „zemská jubilejní výstava“; tam deluje tkalni stroj in v kratkem ti pred očmi dokonča prt po lepo pisanem vzorcu zadosten, da pokrije dolgo mizo. Tu stoji medved na zadnjih nogah; listek na njem pravi: nikar se me dotikati; na vratu pa ima linico, v katero se lahko kak drobni vrže; mrcina se potem prijazno zasmije, malo z zobmi pohrusta in spusti denar pod trebuhom na krožnik za „ústřední matice školská“; tam sedi mož, ki ti za malo novčičev na ličen listek z nožem napiše ime, voščilo ali pesnico, kar zahtevaš. Tu je obilna zbirka vse potrebščine za osedlanje s srebrom in manj vredno kovino okovanim; tam razstava razkazujoča zapored postopanje pri tovarniškem izdelovanju čevljev, da vidiš delo od prvega šiva do zadnjega vozala.

Premnogo zbirka je za leseni, gutaperčini, slamanati, prsteni, stekleni, porcelanasti, kameniti obrt, za čevljarske, sploh usnjarske, galanterijske izdelke, za izdelke rokovičarjev, ključarjev, zlatarjev, nogovičarjev, posebnostij igrač, tkanin, raznih kostumov itd.,

onoga pesnika, ki je že pred stoletji budil narodno slovo in jedinstvo. To po našem mnenju gotovo ni brez pomena, če tudi ne morem trditi, da bi možje sedanjega sistema bili privrženi tej misli, ali neke okoliščini jih na to silijo. Misel jedinstva je obvezela ves hrvatski narod, pa je nada, da se bo ta zahteva naroda tudi izpolnila. Seveda se že oglašajo proti temu Nemci v Avstriji, na čelu „N. Fr. Pr.“, češ, da se kaj takega ne more zgoditi brez njihovega dovoljenja. Bržkone da ne poznajo te vrste ljudje državnopravnega odnošaja Dalmacije naproti Hrvatskeji. V ugovoru med Avstrijo in Ogersko pripada Dalmacija zemljam ogerske krone ter je nekaj čisto naravnega, da se enkrat ta ugovor tudi izvede. Do zdaj so znali državniki avstrijski Dalmacijo prisvajati sebi kot neobhodno potrebno pokrajino za Avstrijo radi morja, a v novejšem času tudi radi Bosne in Hercegovine. Ker sta pa te dve pokrajini pripadali nekdanji tudi k Hrvatskeji, bilo bi najbolje, da se s časoma tudi oni povrtna v stari odnošaj naproti kraljevini Hrvatskeji. O tem se sedaj seveda ne more govoriti, kajti poprej se bo moralo rešiti mejnarodno vprašanje o teh pokrajinah, in še le potem bi se moglo govoriti o zedinjenju s Hrvatsko. Ali zgodovinska kakor tudi narodna podlaga za to vprašanje obstoji nedvojbeno. Moral bi se najti samo državnik, ki bi znal to vprašanje rešiti. V hrvatskem narodu živi še dandanes spomin na jedinstvo z Bosno in Hercegovino, pa ako se zedini Dalmacija, bode se ta spomin še bolj okrepil v narodu.

Če Nemec ne more razumeti zedinjenja Dalmacije s Hrvatsko, protiven mu je Madjar iz drugih razlogov. Madjarski listi predstavljajo naše narodno veselje in sestane z Dalmatinci kot nečedno ponašanje, a zahteva za jedinstvom kot neko smelost in prenapetost. Po njihovej trditvi se morejo taka vprašanja le z njihovim dovoljenjem razpravljati ter se imajo tako rešiti, kakor bodo sklenili v Budimpešti. Ta madjarska pesem je stara in Hrva'om dobro poznata. Tudi dobro vemo, zakaj se toliko piše proti zedinjenju. Oni dobro vedo, da se bode z dalmatinskimi Hrvati preporočilo mnogo tega, kar morda Madjarom ne bi bilo po volji. Gotovo bi sedanja popustljiva stranka v saboru morala narediti prostor odločnejši. Sploh bi gospodstvo madjarsko zgubilo pri Hrvatih svoj vpliv, pa se ne bi nič več tako popuščalo, kakor dozdaj, niti v političnih niti v gmotnih vprašanjih.

Zatoraj tudi vladine „Narodne Novine“ pišejo, da se more jedinstvo izvesti le na temelju današnjega državnopravnega odnošaja. One s tem mislijo le današnji sistem, kar pa ni enako z državnopravnim odnošajem, po katerem je ravno Ogerska dolžna izvesti zedinjenje. Pa še nekaj mislijo Madjari pri tem dobiti: namreč Reko. Mi damo vam Dalmacijo, a vi nam Reko. Pri tem pa se Madjari varajo. Reke Hrvati pa ne bodo odstopili, tudi sedanja saborska večina ne, ker kaj takega storiti ne more in ne sme. Madjari pa so s tem zopet pokazali, kako mislijo z nami. Zedinjenje

itd., vse kar najlepše, najbolje, vse dovršeno, da vsaka stvarica posebej brez sramote tekmuje z enako po vsem olikanem svetu, glede na lepoto in dobroto.

In to naj bi bil narod druge vrste, inferjorno, ker slovansko ljudstvo? Ne bo dal! Zdi se mi, da slišim skozi glavni vhod gromeči glas Podčrbradskega: „Pravična stvar mora zmagati!“ Med mnogimi narodi, iz katerih je Avstrija sestavljena, je pač češki prvi, ne eden ga ne doseže. Ko je l. 1879. Rieger to trdil v državnem zboru, bilo jih je mnogo, ki so se pomilovalno nasmehnil; zdaj se o tem lahko prepričajo. Ti „edini“ civiliziran, hic Rhodus, hic salta!

Med nameni te razstave je posebej ravno ne zadnji tudi ta, da ni treba pri tujcu kupovati in ga mesto svojca podpirati, da se pri domačinu vse prav tako ali celó bolje, morda tudi ceneje kupi. In to je tudi sijajno dokazala. Pa so povedali, da so še celo slovenske dame iz Pariza naročevale in naročeno tje popravljati pošiljale. Da bi se to odslej še zgodilo: hanba! Če stvari doma ne dobiš, naj si bo za vsakdanjo potrebo ali potrato, obrni se do Prage, doletne sestre Parizove, in ustreglo se ti bode.

Ko izstopimo pri severnih vratih iz palače — peta ura je — plane iz prostora praškega društva zrakoplavcev balon v zrak in naglo odnese g. Godard-a z dvema spremljevalcema; tisoče glav broječa množica zrè za njim in živo ploska.

pa se bode zgodilo prej ali kasneje, po volji ali proti volji Madjarov, kajti prišel bo čas, ko bo tudi to vprašanje zrelo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

Notranje dežele

Premembe v ministerstvu. Poslednji čas se je mnogo pisalo, da odstopi baron Pražak. Sedaj se pa temu oporeka in zatrjuje, da sploh v ministerstvu sedaj kmalu ne bode nobenih prememb. Mislili so o svojem času res Pražaka nadomestiti s Zeithammerjem, ali to bi se bilo zgodilo le tedaj, ko bi se bila sprava gladko izvela. Ker pa s spravo ne gre, ostane pa baron Pražak.

Stoletnica kronanja cesarja Leopolda za kralja češkega se je praznovala včeraj v Pragi. Vsa slavnost je bila delo Mladočehov, ki so vsekako hoteli imeti demonstracije. Staročehi so hoteli, da se vse slavnosti odložé za tisti čas, ko pride cesar v Prago. Mladočehi so v mestnem zboru predlagali, da se tudi mestni svet udeleži slavnosti stoletnice kronanja cesarja Leopolda, ali mestni svet je ta predlog odklonil.

Mladočehi. Te dni je poslanec Eim poročal svojim volilcem. Mož gotovo ni imel o vspehih svoje stranke v državnem zboru ničesa povedati, ker govoril je le o drugih stvareh. Pred vsem se je bil izbral za predmet svojega govora vnanjo politiko. Izrekel se je proti zvezi z Nemčijo in priporočal zvezo s Francijo in Rusijo. Tudi se je izpodtikal nad tem, da se je Rusom prepovedalo v Pragi nositi bele kape. Državni zastopnik mu je večkrat posegel v besedo, nazadnje je pa zbor razpustil.

Češka šola na Dunaju. Židovski listi se silno jezé zopet nad češko šolo na Dunaju. Mladočeški grof Lažansky je zapustil tej šoli kot ustanovo svojo hišo na Dunaju. Neki dunajski list imenuje to oporoko izzivanje nemškega naroda, drugi pa priporoča, da naj dunajska občina sili, da se hiša podre, kar bi že bilo davno potrebno.

Vnanje države.

Sveti stol. Z veliko lahkomišljenostjo razpošiljajo nezanesljive brzojavke med svet. Tako se je nedavno brzojavilo iz Rima, da je papež zbolel. Vse to je pa izmišljeno, kajti sv. Oče je baš tisti dan se sprehajal po vaticanskem vrstu, sprejel državnega tajnika Rampollo kakor po navadi in tudi imel avdijencije. Ves katoliški svet se gotovo veseli, da je papež zdrav, obsoja pa tudi, da se take izmišljenosti pošiljajo mej svet.

Evropske vojske. „Novorossijski Telegraf“ primerja vojne sile trodržavne zveze in njenih protivnikov. V Nemčiji je 784 batalijonov, 508 eskadronov in 3324 topov; Avstrija ima 685 batalijonov, 381 eskadronov in 1880 topov; Italija 461 batalijonov, 144 eskadronov in 1242 topov; Rumunija ima 99 batalijonov, 50 eskadronov in 108 topov; Turčija pa 235 batalijonov, 321 eskadronov in 1216 topov. Vsa trodržavna zveza z nje prijateljicami ima torej 2264 batalijonov, 1404 eskadronov in 7770 topov. Od nasprotnih skupine pa ima Francija 916 batalijonov, 494 eskadronov in 4090 topov; Srbija 81 batalijonov, 29 eskadronov in 320 topov; Danska ima 42 batalijonov, 16 eskadronov in 128 topov; Črnagora ima 30 batalijonov in 30 topov; Rusija pa ima v Evropi 1249 batalijonov, 944 eskadronov in 3526 topov. Vsa skupina ima torej 2348 batalijonov, 1483 eskadronov in 8094 topov, torej za 284 batalijonov, 79 eskadronov in 324 topov več nego prva skupina. Omeniti je, da so v teh številkah všteti le poljski topovi.

Rusija in Turčija. „Standard“ zadnji čas s svojimi poročili vznemirja politični svet. Jedva se je pojasnilo, da z dardanelskim vprašanjem ni tako hudo, kakor se je s prva mislilo, že pripoveduje omenjeni angleški list, da sta Rusija in Turčija sklenili neko tajno pogodbo zastran Bosne in Egipta. Kaj da je v tej tajni pogodbi, angleški časnik ne pove, ali to je gotovo, da je ta pogodba naperjena proti Avstriji in Angliji. Če bi bilo to res, kar piše angleški list, bližamo se hudim časom, kajti to bi pomenjalo nekako znamenje za vojno. Avstrija se z lepa Bosni in Hercegovini ne bo odrekla, Anglija pa tudi Egipta ne bode izpraznila.

Rusija. Ruska vlada izdeluje bajé zakon, da se uvede občna šolska dolžnost. To je sedaj ložje, ko se otvori mnogo novih šol pri raznih farah. Naš list je o svojem času že poročal, da bodo te šole strogo verske. Car želi, da bi se ves šolski pouk postavil na strogo versko podlago. Z uvedenjem občne šolske dolžnosti storila bi Rusija velik korak, kajti sedaj je v Rusiji občno izobraženje še jako nizko.

Turčija. Sedaj še ni jasno, zakaj se je narkrat premenilo turško ministerstvo. S prva se je zatrjevalo, da sultan ni bil zadovoljen s prejšnjo vlado, ker ni dovolj energično preganjala roparjev. To je pa jako neverojetno. V novo ministerstvo so poklicali dva guvernerja iz provincij, v katerih najbolj razsajajo roparji. Ta dva moža sta že pač predbro dokazala, da ne znata zatreti roparjev. Potem se je govorilo, da so zasledili neko zaroto proti sul-

(Dalje v prilogi.)

tanu ali da je vsaj nekdo ministre kot zarotnike pri sultanu očrnil. Najverjetnejše se pa nam zdi, da sta Rusija in Francija podkopal stališče Kijamili paši, ki je bil jako prijazen trodržavni zvezi. Kak vpliv bo imela prememba turškega ministerstva na politiko, se danes še nič gotovega ne more vedeti.

Srbija. Shod radikalec v Zajčaru bode, kakor se kaže, dobro obiskan. Delajo se velike priprave. Tudi več ministrov se bo deudeležilo shoda. Ta shod je nekaka demonstracija proti bivšemu kralju Milanu in proti naprednjakom. Sklicali se je v Zajčaru v spomin na 1883. leto, ko je v tem mestu buknil vstanek. Radikalni listi proslavljajo tedaj ustreljene radikale kot narodne mučenike in pozivljajo somišljenike, da nadaljujejo proti naprednjakom in liberalcem tako dolgo borbo, da jih popolnoma uničijo.

Nemški cesar Viljem pride danes v Monakovo k vojaškim vajam. Cesar je pa izrekel željo, da se pri vajah ne bode razvila cesarska zastava, temveč le bavarska kraljevska. On hoče biti samo gost bavarskega kralja. To je cesar storil pač iz previdnosti, ker Bavarci ne vidijo radi nobene stvari, ki jih spominja na odvisnost od Prusije.

Rumunija. Oficiozni organ sedanje rumunske vlade se je izjavil, da hoče rumunska vlada o vnapiji politiki obraniti popolnoma svobodne roke in prijateljstvo z vsemi državami. Rumunija se torej še ni odločila, da bi se pridružila trodržavni zvezi.

Chile. Nova vlada je izdala dekret, da se za veljavne spoznajo bankovci, ki so se izdali med vojno. Pokrili se bode z vlogami, katere so Balmaceda in člani prejšnje vlade bili vložili pri raznih bankah, katere vloge se bodo konfiskovale.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 6. septembra. Kateremu čitatelju tega lista ni znano ime Kneippovo, ki s tolikim uspehom ozdravlja trpeči človeški rod? Kedo ne pozna imena „Wörishofen“? Marsikateri si želi tam pomoči iskati za svoje bolno telo. Sedaj tega več treba ni, imamo blizu drug Wörishofen tukaj v bližini Kamnika. Neutrudno delavni gospod Alojzij Prašnikar, posestnik in tovarnar v Mekinsh, ki je že toliko storil za povzdigo našega mesta, sklene iti v Wörishofen, da od tam po „očetu Kneipu“ dobi zdravnika, ki bi ustanovil zavod po „Kneippovem“ sistemu. Posreči se mu, in on pripelje seboj polivalca g. J. Kreuzerja in njegovo sestro, ki pa se je domov vrnila, ker je tukaj drugo žensko izvežbala. Pa to ni bilo dosti; poišče še izvedenega zdravnika, ki se je učil pri „očetu Kneipu“, gosp. dr. A. Kupferschmieda.

Zavod je bil odprt 1. avgusta. — Pa bo kedo rekel, imate li kaj uspeha? Na to odgovorjam le z enim dogodkom, da molčim o drugih osebah, ki so dobro okrevale.

Prišla je 24. avgusta dekle Marija Golob iz Luč na Štajerskem z bolnimi očmi. Prav malo je videla na eno oko, drugo je bilo popolnoma slepo. Imela je namreč škrofulozno unetje na obeh; rožnica (Tunica cornea, Hornhaut) je bila vsa ogojena. Pa kedo bi mislil, sedaj je zdrava, vidi dobro in je sposobna za vsako delo. Njen oče se po tem potu javno zahvaljuje Vsegamogočnemu, gg. Prašnikarju in dr. A. Kupferschiedu. G. Prašnikar je brezplačno dekle sprejel v svoj vódni zavod, zdravnik je pa z veliko prijaznostjo zdravil ubogo, skoraj popolnoma slepo bolnico — in to večinoma le z vodo po navodu Kneippovem. Sjajen je ta vspeh.

Kedor je torej kaj bolan, naj le sém pride, gotovo bo kmalu ali popolnoma ozdravel ali vsaj toliko okreval, da bo mogel svoje stanovske dolžnosti lahko opravljati. Gostov je precejšnje število in vse živo je okolu vodnega zavoda. Tu vidiš bolne duhovnike, gospódo, pa tudi kmetske ljudi, ki se po prelepem parku sprehajajo, da se ogrejejo, kedar so bili ali oblitni ali so se kopali. St.

S Predvora, 6. septembra. Dne 19. avgusta t. l. ob pol šestih uri zjutraj je tresčilo v podružnično cerkev sv. Jakoba na hribu, soseska Potoče. Strela je razkopala in razdrila streho na zvon ku, iztrgala močno železno vez in odkrutila na njem precejšem del zidu. Od tod je šinila na cerkev, streho na več krajih razkopala ter razbila zid nad altajem. Potrupala je vsa cerkvena okna in na več krajih močno razčesala velika vrata. Zvonik in cerkev sta bila vsa v dimu. Ko je to zaznal delavec Tomazin, zleze na stolp ter pogasi ogenj, ko je bilo začelo goreti. Pri tem junaškim činom se Tomazin precej opeče, a vendar zaduši ogenj. V tistem času ubije strela v tik stoječem hlevu dva tehička, vrže na tla dekline Mihelino Mihelo, ko je ravno molzla kravo.

A srčna deklina pride hipoma toliko k zavesti, da potepta goreče listje v hlevu, katero se je bilo vnelo vsled goreče strele.

Stolp in cerkev, mežnarija in hlev zavarovani so bili pri društvu „Union catholica“. Koj potem, ko je bila škoda naznanjena glavnemu zastopu v Ljubljani, pride nadzorovalni svetovalec omejenega društva, č. g. Matija Kolar, vikar pri stolni cerkvi ljubljanski na lice mesta, kjer se škoda preceni in osrednje ravnateljstvo dunaisko je škodo po predlogu cenitve popolnoma izplačalo ter tudi priporočeno nagrado izplačalo junaškima činoma Tomazina in Miheline, katera sta s svojo neprestrašenostjo večje škode obvarovala sosesko in družbo.

Janez Debeljak, župnik.
J. Šavs, J. Zaplotnik, cerkvena ključarja.
Jožef Peršič, tesar.

Deželna učiteljska konferencija.

V Ljubljani dné 2. septembra.

(Druga seja.)

(Dalje.)

Perovodja g. Ribnikar čita zapisnik prve seje v slovenskem jeziku. Po prečitaniu se oglasi g. profesor Linhart in hoče, da se uvrsti popravek zaradi razgovora o šolski higijeni. On povdarja še jedenkrat, da s svojim nasvetom ni drugega nameraval, nego nasloniti se na predavanje o šolskem zdravstvu ter razpravljati ta predmet še od drugih strani. G. prvomestnik določi potem, da bodi zapisnik zdaj slovensk, zdaj nemšk. Na to pozivlje delegata g. Šetino, da prevzame svoj referat „o pravnih razmerah med učiteljem, vrtnarjem in šolsko občino pri vzitku in obdelovanju šolskega vrta“ in utemelji.

Poročevalec naglaša v prvi vrsti, da šolski vrt ni krajevna drevnica. Za § 19. ukaza naučnega ministerstva z dné 19. julija 1875, šte. 2868, določuje, da naj se šolski vrt tako uravna, da poglavitno služi učiteljem in učencem za poskušnje in dela pri kmetijstvu. Na Goriškem se učitelju izroči obzidan ali dobro ograjen vrt, rigolovano zemljo, vsa potrebna semenja in divjaki sadnih dreves. Pridelki so učiteljevi. Tudi država naklanja podpore šolskim vrtom. — Na Koroškem preskrbuje šolska občina vse potrebščine za šolski vrt, a vzitek pripada učitelju za njegov trud in za obdelovanje. Na Štajarskem so pravne razmere določene vsled razpisa z dné 8. januarja 1891. Učitelj-vrtnar ima jeden del, občina ostali del prihodkov. Posebno je tu v navadi ter priporočano zimsko cepljenje. Stalni referentje imajo poročati o stanju šolskih vrtov in staviti predloge v povzdigo šolskega vrtnarstva. Prirejajo se tudi krajevne razstave. Vse to bi tudi na Kranjskem pospeševalo kmetijstvo, naj se torej tudi tu vpeljejo take naredbe. Oziraje se na to predlaga: Deželna učiteljska konferencija naj sklene naslednji resoluciji:

1. Šolski vrt je učilo (učni pripomoček), za katero mora skrbeti krajna šolska oblast ter je vzdrževati, kakor je to dolžna storiti za druge šolske potrebščine.

2. Učitelj-vrtnar naj ima polovico v šolski drevnici vzgojenih divjakov in sadnih dreves, drugo polovico pa krajna šolska oblast.

G. prvomestnik želi, da se resoluciji tudi po nemški naznanita.

V glavni razpravi se prvi oglasi gosp. profesor Linhart. Po njegovem mnenju bodi gospodar šolskega vrta edino le učitelj. Če imajo drugi organi pravico vmes vtikati se, nastanejo kaj lahko prepiri na veliko kvar učitelja. Zato je treba to zadevo dobro premotrovati. V vsakem kraju so gledé pravnih razmer drugačni odnošaji. Vidi se iz tega, da stvar ni enakomerno vrejena, da manjka jedinstvenih načel. Dajejo se podpore za napravo vrtov od 30 do 50 gld. S tem pač ni možno napraviti šolskega vrta. Marsikateri krajni šolski svet ali učitelj ne vé, kaj početi s to svoto. Odkar se šolskim vrtom pripisuje toli važnosti, potrosilo se je v teku več let gotovo deset do petnajst tisoč goldinarjev. V uspehi niso v nobeni razmeri s temi troški, zato sodi govornik, da se ta sredstva niso na pravi način porabila. Ako bi se za ustanovitev novega šolskega vrta 400 do 500 gld. podpore odločilo, teknilo bi to vse bolje in nastali bi bili uzorni šolski vrti tekom zadnjega desetletja. Pri tem seveda bi se bilo moralo na kraj in na učitelja sposobnost ozir jemati. Učitelji niso vsi jednako mereno nadarjeni za kmetijstvo,

tudi nimajo vsi veselja za to stroko, kar ne more biti drugače, saj tudi izmed učiteljskih pripravnikov ni več kakor kacij pet, ki so izredno marljivi in uneti za kmetijski pouk, zato so tudi neosnovana vsa očitanja, da se na učiteljsku v tej zadevi ničesa ne stori. Po njegovem mnenju bi bilo najbolje, da se voli odbor petih članov, ki naj bi v smislu dotičnih štajarskih določil priredil načrt o pravnih razmerah in dolžnostih učiteljev gledé šolskega vrta in ta načrt bi se izročil deželnemu šolskemu svetu, ki naj bi skrbel, da dobi zakonito veljavo.

Gosp. Ribnikar se obrača proti Linhartovim trditvam ter vpraša, ali je učiteljstvo krivo, če so troški malo sadu donesli? Vrti v občé zadostujejo; ako uspehi posamičnih vrtov niso tako znatni, krivi so dostikrat krajevne razmere; v občé pa se mora trditi, da vsota v šolskih vrtih vzgojenih in razdeljenih sadnih drevese broji na tisoče in tisoče. Gledé na neuspeh mora toraj gospoda govornika zavrniti, kar se pa tiče predloga, da se izvoli odbor za sestavo šolsko-vrtnih določil, strinja se z nasvetom ter ga podpira.

Gosp. Bele pravi, da kritika o malostnih neuspehih ni naperjena proti učiteljem, marveč hotelo se je le reči, da uspehi niso v razmerji s troški. Gledé nasvetovanega odbora petih členov konferencije pa misli, da bi nikakor ne mogel vsestransko premišljenega načrta sestaviti, ker nedostaje časa. Deželni šolski svet naj bi zvedencev enketo sklical in ji naročil izdelati organičen načrt.

Gospod Lapajne, ravnatelj meščanski šoli na Krškem, ne najde razlike med šolskimi vrti na Kranjskem in Štajarskem, kjer jih je mnogo videl. Sadjarstvo in sploh vrtnarstvo pri domačih šolah prav lepo napreduje, naj se le dobro podpira. Predlog poročevalca: „Vrt je učilo“, naj se vsprejme, ker s tem je vse povedano gledé na vzdrževanje.

Gospod Ravnikar omenja, da je še mnogo krajev, ki nimajo šolskega vrta, zato naj bi se na napravo posebna pozornost obračala in naj merodajna oblastva šolske občine siliyb, da si šolski vrt oskrbé, ako ga še nimajo.

Gospod Spintre ni zadovoljen, da se vrt smatra za učilo. To razlaganje bi se v najskromnejšem pomenu besede tolmačilo in v šolski proračun vstavljali bi se doneski za vrtno potrebščine 10 do 15 gld. Posledica temu bi bila, da bi vse ostalo pri starem. Sicer pa podpira Linhartove nasvete.

Gospod Gregorin omenja predlog, da bi si vsaka šolska občina morala omisliti šolski vrt. Kjer krajevne razmere tega ne dopuščajo, bodi izjema. Ako je vrt daleč od šole, kakor bi to na Črnučah utegnilo priti, potem ne vstreza svojemu namenu. Vrt mora učitelj vedno pred očmi imeti, da ga varuje in da svoj prosti čas zunaj šolske sobe obrača na kultiviranje vrta, ki bodi dika vaški učilnici.

Gospod deželni predsednik odobrava deloma prof. Linhartov govor ter priznava, da pravne razmere niso določene, pomisleke pa ima proti izvolitvi odseka petih udov, ker se to ne vjema s § 18. ministerskega razpisa v deželni konferenciji. Ta odsek ne more z deželnim šolskim oblastvom biti v neposredni dotiki. Kdaj bode odsek predloge stavil, in kdaj jih bode konferencija preresetala? — Učilo pa je izraz splošnega pomena. Teško bi bilo dobiti dveh, ki bi bila jedinih misli pri določitvi pravnih razmer. Učilo (Lehrmittel) ne donasa takih materialnih koristi, kakor vrt.

Sporočevalec gospod Škerbinec razpravlja vprašanje o šolsko-vrtnih pravnih razmerah z drugega stališča, naglaša pomen šol, vrta za mladino in občino, ki naj bi v njem imela nekako kmetovalsko izobraževališče, vrtjevajoče vez med občino in šolo. Razpisa deželnega šolskega sveta zadevajoča naše šolske vrte naj bi se predrugačila in popolnila, ako se hoče to važno vprašanje v pravi tir spraviti. Ker imajo šolski vrti toliko pomena in vpliva na razvoj kmetijstva, naj bi se povsod ustanovili, kjer jih še ni.

Gospod dr. Romih zagovarja predloge poročevalčeve in je tudi tega mnenja, da bodi učitelj sam gospodar v šolskem vrtu, kajti s tem bil bi izključen vsak prepri.

Gospod Abram se tudi strinja s poročevalcem vendar opozarja, da bi bilo umestno učiteljem pr znati poleg polovico sadnega drevja tudi polovico vzgojenih trt. 1 gld.

Gospod Letnar podpira Linhartove predloge. V končni besedi se gospod poročevalec ozira na gospoda Linhartovo trditve in ga zavrača, da vrti niso slabi, kajti že več 100.000 dreves je šlo med narod in to zgolj iz šolskih drevesnic. Pomniti pa je, da učitelji niso najeti vrtnarji, vrt ni glavna stvar; učitelj je v prvi vrsti učitelj in odgojitelj, potem še-le sadjerejec in kmetovalec. Neuspehi niso dokazi, da se ni dosti storilo. Naj se torej sestavi statut za šolske vrte in vanjga vsprejmo vsi dobri predlogi storjeni po konferenciji.

Precej pikri ugovori silijo gosp. prof. Linhart k stvarnemu popravku. V svoji trditvi je hotel le to izreči, da bi se bilo več in kaj boljšega lahko doseglo s potrebnimi sredstvi. Sicer pa podpira vse predloge, ki naj se enketi izročé v uvaževanje, saj so izvirali iz debate.

G. Beletič hoče vse nasvete k poročevalčevima pridodana imeti kot resolucije.

G. Šetina vzdržuje svoje prvotno mnenje.

G. deželni predsednik pojasnjuje, da želje in sklepi deželne uč. konferencije nimajo vezajoče moči, marveč da so le nasveti. Pred izdavanjem regulativa je neobhodno potreba natanjnejše podatke o delitvi od poklicanih šol. organov nabrati in na podlagi teh poizvedb to ukreniti, kar bo najbolje in najprikladnejše za deželne razmere. Vsem nasvetom je zdrava misel podložena. Tudi on je mnenja, da bi morala vsaka občina realizovati šolski vrt Beletove misli niso v protislovju s poročevalčevimi. Učna uprava bo sklicala enketo izvedencev.

Pri specialnem razgovoru oglašil se g. profesor Linhart in je proti delitvi vžitkov na dve polovici, ker bodo nastali prepiri, vsled katerih bodo šolski vrti trpeli.

G. Ribnikar se boji nepovoljnih posledic takega določila. Pravični bodimo, deliti je tako bremena, kakor dohodke. Mesto napredka dosegli bi še manj in bati se je, da bi stvar šla rakovo pot.

G. Lunder priporoča, naj se v drugi točki beseda „divjakov“ izpusti, ker iz šolske drevesnice naj se samo lepo vzgojeni cepljenci jemlje in razpečavajo. Nasvetu se pritrjuje.

G. prvomestnik bere g. Skrbinceva predloge. Ker nimajo bistvenih konkretnosti, zato pravi, da se brezpredmetni.

Zaradi g. Beleta nasvetov umakne g. Ravnikar svoj predlog in se strinja z njimi.

Konečno se vsprejmo soglasno poročevalčevi nasveti s popravki gg. Abrama in Lundra ter dodatni predlogi v nastopni obliki:

1. Šolski vrt je učilo, katero mora vzdrževati šolska občina.
2. Šolskega vrta sadnih in trtnih pridelkov polovica bodi last šol. občine, vsi drugi pridelki pa naj pripadajo učitelju.
3. Visoki deželni šolski svet naj skliče enketo izvedencev in strokovnjakov, ki naj sestavi podrobna določila gledé šolskih vrtov in razmerja mej učiteljem in šolsko občino. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. septembra.

(Deželni odbor) je dovolil v seji dne 4. septembra t. l. po zadnji povodnji poškodovanim v občinah Kranjska Gora, Rateče in Bela Peč 3000 gl. Denar bo razdelilo c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici v sporsuzmljenju z župani in župniki. Razun tega je deželni odbor v imenovane občine poslal tudi 45 metričnih centov moke za poškodovane, ter dovolil, da so se prisiljenci posameznikom dali na razpolago v svrhu poprav poškodovanih poslopj.

(Nesreča pod Triglavom.) Z Dovjega se nam piše z dne 4. t. m.: Doktorja Alberta Holsta truplo sta danes zjutraj našla dva fanta iz Mojstrane, Blaž Hlebanja in Kristijan Kunšič. Truplo je ležalo v Triglavski steni koncem Vrat karih 200 metrov ali še višje nad izvirom Bistrice. Dasi smo že nad teden dnij iskali ponesrečenega turista, pa bi ga iskali lahko še dalje, da nas ni opozoril mlad pastir trdeč, da je slišal ono popoldne, ko bi se bil moral povrniti pokojnik, klic in vpitje v koncu doline Vrat, kjer je pasel ovce. Slišal je glas: „Oho, oho!, ki je odmeval od skalovja, in menil je, da nekdo kliče na pomoč. Ker pa se ravno na tem kraju glas razbija ob pečinah Štajnarja, Pihaveca in zopet nazaj ob Triglavu, zato radi odmeva ni mogel spoznati, odkod prihaja glas. Morebiti je pa tudi izdelke rošil deček, da ga kliče drugi pastir ali pa da vpije jev, posebi posajen turist, s kratka: on takrat ni dosti mislil

na to vpitje. Pred dvema dnevoma še-le opozori deček druge ljudi ne to upitje. In tako se res napotita danes zjutraj Blaž Hlebanja in Kristijan Kunšič proti oni strani, kjer drži pot nad izvirom Bistrice po goli steni karih 1600 m. navpik. Tu je sama skala, ki se vzdiguje v višnjevo nebo. Le sami lovci in prav izurjeni hribolazci z Dovjega in Mojstrane so rabili to stezo. Kdo bo pa tudi hodil v tako nevarnost! Skoraj 1500 metrov visoka stena tu nima toliko zemlje, da bi človek položil svojo nogo nánjo; zdaj se gre navpik, zdaj zopet vprek, le toliko imaš v nekaterih krajih stopinje, da opruš polovico podplata nánjo, marsikje morebiti še toliko ne. Morebiti, da je tu in tam zabit tudi kak železni kolec v steno in se poženeš čez prepad, in čim delj greš, tem višje se še vzdiguje triglavska stena. Slednjič dospješ do najbolj kritičnega kraja. Dolj čez skalo curlja studenček in se vlija po kamenitem pragu. Pot je polzka. Tu je treba največje previdnosti. Lovci si tu izzujejo črevlje ter hodijo bosí čez. Tako greš vedno bolj navzgor po steni, pod seboj vidiš višnjevo dno doline Vrat, Bistričina struga se ti vidi že kakor mravljiška cesta, nad seboj imaš višnjevo nebo, tako visiš na pol med zemljo in nebom. Slednjič si na vrhu. Globoko se oddahneš. Pred seboj imaš „Zeleni sneg.“ Le urno še nekoliko trenutkov, in sedaj si pri Dežmanovi koči. Taka je pot navzgor, navzdol je še hujša, ker imaš pred seboj vedno brezno brez dna in gledaš vanj. In vendar je šel nesrečni dr. Holst na to pot. Kaj ga je nagnilo, da je premenil svoj načrt, da se ni vrnil po stari poti nazaj, ne vemo. Morebiti so moža zmotila znamenja, ker ta grozna pot ob triglavski steni je nekoliko časa markirana. Lahko, da so zmotila moža znamenja. Bavno to je pa najhujše, da ta znamenja slednjič ponehajo, in turist brez vodnika ne ve naprej ne nazaj. Čudno, da pokojnik ni zapustil v Dežmanovi koči nobenega sleda za seboj. Še celo v zapisnik se ni vpisal. Ko dojeta danes ob 7/7. Blaž Hlebanja in Kr. Kunšič do ponesrečenca, ležal je vznak na steni, nad 100 metrov visoki, v skalnatem žlebu od levega kolena počez zasut čez drugo nogo in do pasa v pesku. Kako leži glava, ali je tudi zasuta, ne vesta povedati preiskovalca. Seveda že mrgoli polno golazni po truplu. Kolikor se preiskovalca spominjata, zgubil je pokojnik tudi suknjo, ter ima telovnik odprt tako da je zapet le na spodnje gumbé. Hlače so na kolenu raztrgane; iz tega se da sklepati, da se je mož plazil po skalovju po kolenih. Kakor se more iz vseh znamenj soditi, mož še celo padel ni po skalah, ampak je bržkone ono strašno noč, ko so bili po Velikem Šmarnu tisti grozni nalivi pri nas, omagal in potem ga je voda sama zasula. To je tem umiljiveje, ker ni nič poškodovana zlata ura, katero mu je potegnil Blaž Hlebanja iz žepa, da jo pokaže v Mojstrani v dokaz, da je res našel mrtveca; še celo steklo ni ubito. Ko je uro navil danes popoldne njegov tast v Mojstrani, šla je ravno tako, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Kazalca sta kazala 7/5. Jutri pojdejo naši ljudje ponj. Prinesli ga bodo s stene triglavske v dolino Vrata, od koder se bo popeljalo na farno pokopališče na Dovjem ter pokopalo. Ta žalostni dogodek bode sicer precej razglasil ime našega očaka med kranjskimi vrhovi, a dvomimo, da bodo hribolazci manj predrzni.

(V Zagreb) se je včeraj zjutraj s posebnim vlakom odpeljalo nad 1000 oseb s Kranjskega in Štajerskega. Gostje so korakali v vrstah skozi mesto, zagrebško občinstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Mesto je v zastavah. Jutri zjutraj ob 4. uri 54 m. gre drugi vlak, iz Zagreba se vrne zvečer ob 11. uri 20 minut. Vozni listki se dobivajo v Pavlinovi pisarni po 3 gl. 80 kr., 6 gl. in 8 gl. 20 kr., danes še do 9. ure zvečer in za silo tudi jutri pri vlaku.

(Grad Mokrice pri Čatežu.) Te dni so dunajski listi prinesli vest, da je nadvojvoda Albreht kupil od baronovke Gagern grad Mokrice za 1 milijon gl. To poročilo smo tudi mi posneli. Današnja „Laib. Ztg.“ pa zatrjuje, da je nadvojvoda sicer obiskal imenovano graščino a da o nakupu ni bilo nobenega govora. Dotično poročilo si je torej kdo izmislil.

(Iz tržaške okolice) nam piše prijatelj: Vaš radikalni dnevnik, ki bi rajši danes, nego jutri vso duhovščino pogazil v blato, ima tudi pri vredništvu naše „Edinosti“ vrle učence. Pri volitvah sicer vedno apeluje na naše rodoljubje, a pri mnogih prilikah nam daje brce. Tako ostudnega napada pa že dolgo nismo čitali, kakor je bil uvodni članek v

v 70. številki „Edinosti“. Imenuje nas člankar „svetenike verskega fanatizma“, da nem gre več ne za vero, ne za narod, ne za Boga in ne za srečo ljudstva, marveč za podlo posvetno oblast. „Boj Naroda“ proti „Slovencu“ je „degradiven“, ker mora „prodirati s pravico skozi čete v narodovi fantaziji utrjenih hinavcev.“ Kot primero tega fanatizma navaja člankar „krvavi čin japonskega svečenika, čegar živalske strasti žrtva postal bi bil skoro ruski stolonaslednik.“ — Tako čitamo v oni „Edinosti“, ki v svojem farizejstvu pri vsaki priliki naglašá hinavsko svojo vernost. Sram bodi vsakega duhovnika, kdor še podpira ta list, dokler tako piše o duhovščini, ker vsakdo s svojo podporo plačuje le svoje in naroda slovenskega hujše sovražnike, kakor so židje. — Dostavek vredništva: Mi nismo prezrli dotičnega članka; danes smo dali prostora za prvem mestu našemu dopisniku, o priliki tudi mi izpregovorimo.

(Iz bosanske Dubice) se nam piše: Meseca julija je bilo vreme jako ugodno za poljske pridelke, vsak teden smo dobili miren dež. Avgust pa nam je pokvaril ves up, ker nismo imeli dežja. V sled suše je kuruza jako slaba, ajda ima le malo zrna, zelje in repa sta še slabša. Žito je bilo po brdih lepo, pa ravnini pa je toča precej oklestila. Kupčij z žitom je jako živahna, trgovci pošiljajo v Sisek. Pšenica pri nas že dolgo ni bila tako draga, stari mernik plačujejo po 2 gl. 20 do 40 kr. Bž letos dražje plačujejo, ko lani pšenico, toror po 9 gl. Ljudje hitro prodajajo žito, ker nimajo drugih dohodkov, imamo namreč še vedno živinsko zaprtijo, akoravno je bolezen ponehala. In vendar visoka cena žita ni dobra za nas, ker po tej ceni bodo odmerili desetino. Ker pa je malo žita, je tudi malo dohodkov. Kuruza je glavna domača hrana, a tudi ta se bo podražila.

(Iz Celovca) se nam poroča z dne 6. t. m.: Na tukajšnjem tramwayu se je prigodila danes prva večja nesreča. Povožili so moža, ki je med vožnjo hotel vstopiti v voz, a je izpodrsnil in padel pod kolesa. Nesrečnež je močno poškodovan. — Izvošček je povozil včeraj 12letno deklico, ki je ponoči zbog velikih ran umrla.

(Cerkvenega tata) so zalotili na Bučki dne 27. avgusta, ravno ko je z neko stvarjo denar izmikal iz pušice. Tat trdi, da se imenuje Franc Vurm in je star 51 let, rodom z Ogerskega. V njegovi družbi je bila neka 27letna deklica Marjeta Klobasa, katero so prijeli. Pri njej so našli več nakradenih rečij.

(Iz Laškega Trga.) V nedeljo dne 13. septembra t. l. popoldne ob 4. uri bo ustanovni zbor „podružnice sv. Cirila in Metoda za Laški Trg in okolico“ v gostilni „pri Florarju“ s sledečim veporedom: 1. Pozdrav. — 2. Govor o pomenu „družbe sv. Cirila in Metoda“. — 3. Volitev začasnega načelnštva. — 4. Vsprejem in potrditev podružničnih pravil. — K obilni udeležbi so povabljeni vsi domoljubi.

Preč. gospod Josip Muršec) zlatomašnik, upokojeni profesor v Gradci, je podaril „Slov. pevskemu društvu“ na Ptuji 10 gl. Presrečno zahvalo izreka odbor.

(Deželna razstava v Gorici) bode otvorjena dne 12. t. m. opoldne. Vstopnina bo k slavnostnemu otvorjenju 1 gl., pozneje cel dan 50 kr., v nedeljo 13. t. m. 30 kr., ostale dni 20 kr. Poslopja so že dovršena, a dela je še mnogo. Razstava bo lepa in zanimiva.

(Zlato maše) bode daroval dne 20. t. m. veleč. gosp. And. Jakš, dekan v Kobaridu.

(Strelna) je udarila danes teden popoldne v Šempasu v cerkev ter naredila mnogo škode.

(Iz Tržiča) se nam poroča, da tamošnje slovensko bralno društvo prihodnjo nedeljo dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne napravi veselico, katere prvi del s petjem in godbo bode na vrstu gosp. Perneta, drugi del proste zabave pa v dvorani g. Lončarja. Vstopnina k prvemu delu veselice je za ude 10 kr., za neude 20 kr., k drugemu delu za ude 20 kr., za neude 30 kr. Čisti dohodek je namenjen za društven klavir. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Kat. politično društvo za Slovence na Korškem) je izdalo brošuro v nemškem jeziku, obsejajočo dve razpravi: I. „Die Gemeinde St. Jakob im Rosenthale im Kampfe um die slovenische Volksschule, dargestellt nach den Eingaben des Ortschulrathes und der Gemeindevorsteherung und den betreffenden Erlassen der Schulbehörden“. II. „Sprachliche Bemerkungen zu Karl Preschern's, Slovensko-nemški Abecednik“. Separat-Abdrücke aus der

„Südst. Post. 1891“. — Knjižica obseza 86 strani v mali 8°. O prvem spisu smo že obširneje in nadržno govorili — o drugem prilično še izpregovorimo. — Ta brošura nam je nov dokaz neutrudne marljivosti „Katol.-političnega društva za Slovence na Koroškem“. Ne le da vrlo društvo slovensko ljudstvo budi in podučuje po shodih, ono skrbi tudi za spise, ki osvetljujejo zlobne nakane sovražnikov ter s številkami in na podlagi uradnih listin dokazujejo, kako se še vedno postopa s koroškimi Slovenci. Odobravati se mora taka namera slavnega društvenega odbora in želeli je le, da bi ti spisi vsem merodajnim krogom osvetili nezno stanje koroških Slovencev, da se jim vsaj enkrat dá, kar jim gre po božji in človeški postavi! Dal Bog! x

(Duhovne vaje) za duhovnike Krške škofije vršile so se po običajnem sporedu v celovškem dijaškem seminšču „Marianum“ od dne 30. avgusta do 4. septembra t. l. Udeležilo se je 55 duhovnikov z mil. g. knezoškofom. Duhovne vaje je vodil duhovnik Jezusove družbe, o. Noldin, iz Inomosta.

(Družba za češčenje sv. Rešnjega Telesa) za Koroško je imela svoj običajni letni zbor dne 4. septembra ob 11. uri dopoldne v hiši rokodelskih pomočnikov v Celoveu. Zbora se je udeležilo veliko število duhovnikov z mil. g. knezoškofom, in mnogo odličnega občinstva. Družbeni vodja vč. g. P. O. B. dr. Al. Cigoj je poročal zanimivo o delovanju družbe. Po zboru otvorila se je po mil. g. knezoškofu razstava cerkvenih oprav, koje družba večidel brezplačno priskrbi ubogim cerkvam. Razstava ostane odprta do dne 9. t. m. Več o nji še izpregovorimo.

Raznoterosti.

— **Mejnarodni kongres.** Dne 28. t. m. snide se v Bernu švicarski kongres za omejevanje nepravne slovske. Ta shod misli narediti to vprašanje za mejnarodno in pozneje sklicati mejnarodni kongres.

— **Dolgovi berlinskega mesta.** Mesto Berlin ima 225.717.300 mark dolga. Lani je mesto naredilo 30.334.200 mark novega dolga.

— **Prebivalstvo vse zemlje.** Profesor dr. Fr. Jurašek je na podlagi najnovejših ljudskih štetev konstatoval, da se je prebivalstvo poslednjih deset let na zemlji jako pomnožilo. On ceni, da je sedaj na zemlji blizu 1516 milijonov ljudi, torej pride na vsak kvadratni kilometer 12 oseb.

— **Velik vihar je bil v Japanu.** Jeden nemški parnik in jedna angleška topnjača sta se potopila. Pri tem je utonilo 60 oseb. V jednom mestu so se hiše podirale in je 45 ljudi mrtvih.

— **Velbljod v kmetijstvu.** V južni Rusiji kmetje dvogrbega velbljoda rabijo zelo pri kmetijstvu. Nekateri posestniki imajo že rajši velbljode nego vole in konje. Živinska kuga se jih ne loti in za mraz tudi niso občutljivi. Od kar je zgrajena transkaspiska železnica, so tudi cene za velbljode jako nizke. Kupujejo se že po 30 ali 40 rubljev.

— **Jupiter je bil minolo soboto najbližje zemlji.** Oddaljen je bil le 587 milijonov kilometrov. Ta planet se je zadnje večere kaj lepo videl. Z daljnogledom si lahko opazil celo njegove lune.

— **Mejnarodni kmetijski kongres.** V Haagu zboruje te dni mejnarodni kmetijski kongres. Po programu se razdeljuje ta kongres v sedem oddelkov za sledeče stvari: kmetijski poduk, kreditne in dobrodelne naprave, kmetijski obrat, melioracijske stvari, agrarna politika, postavodajna vprašanja, definitivna organizacija prihodnjih kmetijskih kongresov.

— **Obrtna in umeteljna razstava** bude 1894. leta v Odesi v spomin stoletnice ustanovljenja tega mesta. V ruskih ministerstvih se že delajo načrti za to razstavo.

— **Jaz sem gospa pl. Kohn.** V nekem javnem vrtu v Budimpešti je sedela gospa pl. Kohn z dvema svojima otrokoma. Pride tuja dama z dvema otrokoma in se usede na bližnjo klopo. Vsi štirje otroci začno igrati. Nakrat pa gospa pl. Kohn sliši, da tuja otroka tikata njena, in se raztogoti zaradi tega. Tuja gospa jo tolaži, ali nič ne pomaga, temveč pl. Kohn zakriči ponosno: „Jaz sem gospa pl. Kohn.“ — Tuja dama pa odgovori: „Jaz sem pa nadvojvodinja Friderik“, in odide s svojima otrokoma.

Telegrami.

Göpfritz, 6. sept. Opoldne je nadvojvoda Albreht sprejel nemškega cesarja, saksonskega kralja in princea Jurija, ki so bili v avstrijskih uniformah z redovi. Nemški cesar in saksonski kralj sta generalom in mnogim častnikom podelila rede. Nadvojvoda Albreht je dobil verižico k redu črnega orla, oba korna poveljnika podobi nemškega cesarja v

zlatih okvirjih. Pri obedu je napil nadvojvoda Albreht v imenu častnikov nemškemu cesarju, saksonskemu kralju in nemški armadi. Nemški cesar je napil avstrijskemu cesarju, armadi in nadvojvodi Albrehtu. Nemški cesar je bil prav dobre volje.

Schwarzenau, 6. septembra. Dopoldne je cesar Franc Jožef sprejel nemškega kanclerja Caprivija, ki je potem poročal nemškemu cesarju, ta pa je sprejel grofa Kalnokyja, ki je poročal avstrijskemu cesarju.

Schwarzenau, 7. sept. Cesarsko ročno pismo naroča namestniku Kielmanseggju prebivalstvu waldviertelskemu izreči popolno priznanje in cesarsko zahvalo za mnoge dokaze patrijotičnega mišljenja, dinastično udanost, požrtvovalno in radovoljno izpolnjenje vseh potrebnih vojaških zahtev. Nemški cesar je podelil namestniku svoj portret z lastnoročnim podpisom.

Dunaj, 6. septembra. Avstro-ogerska banka je našla, da je bilo izplačanih 220 ponarejenih kuponov od zastavnih pisem po 20 gl., ki so jako dobro ponarejeni. Banka izplača dar 3000 gl., če se dobé ponarejalci.

Dunaj, 7. septembra. „Fremdenblatt“ odločno oporoka vest, katero je pariški „Soir“ priobčil po slovanskih listih, da se vrše posvetovanja o aneksiji Bosne in Hercegovine, ki se bodo izvršila drugo leto. Ker je to, kakor se kaže, dalo povod raznim sumničenjem v Carigradu, zagotavlja „Fremdenblatt“ z vso odločnostjo, da na vsej tej vesti ni besedice resnične. Tukajšnji merodajni krogi se sploh ne pečajo s takimi bosenskimi vprašanji.

Dunaj, 7. septembra. Turški veleposlanik Zia bej je odpotoval včeraj v Carigrad.

Praga, 7. septembra. Izvedelo se je, kdo so z noži ranili igralce nemškega letnega gledališča. Krivci so neki natakari, neki tesarski in neki trgovski pomočnik. Priznali so že vse in izročili so jih kazenskemu sodišču.

Benetke, 6. sept. Rumunska kraljica se počuti boljše. Kralja rumunskega so sprejeli vojvoda genuški in drugi dostojanstveniki.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300-179)

Listnica upravnistva:

G. v tržiški okolici: List se vam, kakor drugim, vedno pošilja in čudno se nam zdi, da vam dohaja po dva ali tri dni pozneje. Vprašajte na bližnji pošti. Morda se to godi iz nagajivosti proti našemu listu. Tudi to je mogoče. Ob tej priliki opozarjamo vse p. n. naročnike, naj nam naznanijo vsak tak slučaj, naša skrb bude, da se pritožimo na merodajnem mestu proti taki nerednosti.

Gg. naročnikom v Ameriki. Naš list stoji za ameriške naročnike 15 gl. za celo leto kakor za domače; v Ameriko se pošilja list dvakrat na teden po tri številke skupaj.

Tuji.

4. septembra.

Pri **Maliču:** Strasser, med. doktorja soproga, in Fied, zdravnikova soproga, iz Trsta. — dr. pl. Pernhofer, zdravnik v pok.; pl. Alpi, uradnik; Fischer, potovalec; Popper in Fischer, trgovca, z Dunaja. — Pilati, c. kr. general v pok., s soprogo, iz Požuna. — pl. Obereigner iz Snežnika. — Gerstner, polkovnikova vdova, s hčerjo, iz Pulja. — pl. Zdunič, stotnik v pok., iz Karlova. — dr. Leitmaier, dvorni svetnik, iz Grada. — Nassbaum iz Ajdovščine. — Landen iz Milena. — Fatnik, zasebnik, iz Gorice. — Grabner iz Celovea. — Gutschou, zasebnik, iz Berolina. — Parschka, uradnik, iz Linca.

Pri **Južnem kolodvoru:** Baron Lähman, stotnik konjice iz Gorice. — Munk, učitelj, iz Baden. — Gergainer iz Grada. — Mück, profesor, in J. Mück, strokovni učitelj, z Dunaja. — Flugner, učitelj, iz Nemčije. — Best in Santino iz Latisane. — Gereš, in Wohinc, učitelj, iz Mokrouga.

Pri **avstrijskem caru:** Ahšin, policijski svetnik v pok., iz Gorice. — Petrovec, učitelj, iz Čemšenika. — Turšič, posestnik, iz Begunj.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v milim.
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju				
7. u. zjut.	738.2	14.4	sl. zapad	jasno	00.0	
5 2. u. pop.	735.8	27.1	"	del. oblač.		
9 u. zveč.	735.3	20.5	sl. zapad	"		
7. u. zjut.	73.42	18.4	brezv.	oblačno	21.6	
6 2. u. pop.	73.27	20.1	jvzhod	"	dež	
9 u. zveč.	73.34	18.2	vzhod	"		

orednja temperatura obeh dni 20.6°, in 18.9°, oziroma za 4.6° 3.1° in nad normalom.

Poslano

vredništvu „Slovenskega Naroda“.

Objavili ste dne 4. t. m. v svojem listu dopis: Iz Ljubljane, v katerem poročate o konkurenčni obravnavi gledé poprav pri trnovskem farovžu. V dopisu se mnogo pečate tudi z mojo osebo, da si — kar je značilno in potrebno povdariti — mojega imena niste upali še omeniti. **Dopis hrani skoro več lažij, nego besedij.** — Med drugim podpisaneu očitata, da dela zoper svojega tovarišaduhovnika in novega župnika v Trnovem. To je grda in neosnovana laž. — Pozivljem Vas javno: Imenujte mi osebe, povejte, kedaj, kje in kako bi se bil jaz v tem zakrivil? Niti najmanjše žal besede nisem izpregovoril o imenovanemu gospodu, pač pa večkrat imel priliko in dolžnost omenjati njegovih lepih lastnostij; kar lahko s pričami dokažemo.

Naravnost grozno pa je, kar pišete dalje: „Ko je bilo namreč znano, da se v kratkem prične konkurenčna obravnava radi poprav farovža, spravil je zopet (podpisani) vse svoje pristaše po konci in jih po več ko štirinajst dnevnem agitovanju v gostilnici pri Korošču, kjer se je pozno v noč pilo in zabavljalo, prepričal, da poprav farovža prav za prav ni treba; nekateri teh vinskih bratov, kateri so posebno dobro pili na teh nekatoliških shodih pod vodstvom znanega katoliškega hujskača, trdili so celo, da bi bilo najbolje, ako novi župnik stanuje v cerkvi, farovž se pa odda v štant. Da pa to ni bila samo šala, kakor bi trezni človek mislil na prvi hip, ali pa posledica katoliškega shoda pri polnih kozarcih sladkega vina, katero je po mnenju izvedenca morebiti več stalo, kakor bode znašal ves prispevek k popravam farovža, razvidi se iz večrajšnje konkurenčne obravnave same.“

To je od prvega do zadnjega vse zlagano. Podpisani ni glede omenjene konkurenčne obravnave **z nobenim trnovskim župljanom izpregovoril niti jedne besede.** Ali ni torej strašna laž, ko „Narod“ piše, da je podpisani ob tej priliki spravil vse svoje pristaše po koncu.

Podpisani, kar živi v Ljubljani, **ni še prestopil praga gostilnice pri Korošču.** Ali ni torej preostudno, kar „Narod“ piše, da je ob priliki razpisa konkurenčne obravnave **14 dni agitoval v gostilni pri Korošču, kjer se je pozno v noč pilo in zabavljalo, ter ljudi prepričeval, da poprav farovža treba ni,**

Vprašam, česa vsega niso zmožni ljudje, ki se drznejo take neskončne laži trositi med svet.

Sodbo o takem nepoštenem postopanju prepričam p. n. čitateljem „Slovenca in „Slov. Naroda.“

V Ljubljani, dne 6. sept. 1891.

A. Kalan

Cenilniki zastonj in franko.

Največja zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX,

LJUBLJANA,

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo. (30-28)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporočila **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Predposlednji mesec. **Velika loterija praške razstave.** Predposlednji mesec. **Glavna dobitka (1201 1)** **100.000 gl., 50.000 gl.** priporočila **J. C. Mayer.** Srečka po 1 gl. Srečka po 1 gl.

Nogovice in rokovice

za otroke in gospode prodaja po nizkej ceni

M. PODKRAJŠEK, (1-4)

Špitalske ulice, Ljubljana.

Najnižje cene. Največji izbor.

L. Mikusch,
tovarna dežulkov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Ravnokar izšla je v slovenskem prevodu knjžica:

Delavsko vprašanje.

Okrožnica

sv. Očeta Leona XIII.

Preložil **Andrej Kalan**,
vrednik „Domoljuba“.

Cena posameznim izvidom 10 kr. Pri večjih naročilih za razdelitev med ljudstvo po dogovoru cenejša.

Dobiva se v

„Katol. Bukvarni“ v Ljubljani.

Preostati duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam

svojo bogato zalogo najraznovrstnejših

klobukov,

čepic za požarne brambe itd.

ve po največjem kroju, fine in bolj priproste, izdelane iz močnega trajnega blaga, po najrazličnejših cenah.

Sprejemam naročila na vsakovrstna

krznarska dela,

katera izdelujem v lastni delavnici.

V mnogobrojno nakupovanje uljudno vamim

(1328) spoštovanjem (15-6)

Anton Krejči,

klobučar in krznar,

Kongresni trg šte. 8 v Ljubljani.

Gg. dljakom dovoljujem prednostne cene.

Vozni red državne železnice.

Postaje	št. 1718	št. 1714	št. 1716	št. 1712	Postaje	št. 1711	št. 1715	št. 1713	št. 1717
Ljubljana j. k.	12-05	6-30	11-50	4-22	Beljak j. k.	7-36	11-51	4-37	10-51
Ljubljana R. k.	12-10	6-38	11-55	4-30	Trbiž	8-20	1-25	6-06	2-28
Vižmarje	12-20	6-48	12-5	4-41	Rateče-Bela Peč	8-35	1-43	6-24	2-45
Medvode	12-32	7-01	12-17	4-53	Kranjska gora.	8-48	1-58	6-39	3-—
Loka	12-46	7-15	12-31	5-07	Dovje	9-11	2-23	7-05	3-23
Kranj	1-02	7-30	12-46	5-23	Jesenice	9-30	2-43	7-26	3-42
Sv. Jošt (ostaj.)	1-08	7-36	12-52	5-30	Javornik	9-37	2-50	7-33	3-49
Podnart	1-23	7-51	1-7	5-45	Žerovnica (ost.)	9-46	2-59	7-43	3-59
Otoče (ostaj.)	1-29	7-58	1-14	5-52	Lesce	9-58	3-13	7-59	4-12
Radovljica (ost.)	1-42	8-11	1-27	6-05	Radovljica	10-04	3-20	8-06	4-18
Lesce	1-51	8-21	1-37	6-16	Otoče (ostaj.)	10-16	3-33	8-19	4-31
Žerovnica (ost.)	2-02	8-32	1-48	6-27	Podnart	10-22	3-41	8-26	4-39
Javornik	2-12	8-41	1-57	6-37	Sv. Jošt (ostaj.)	10-35	3-54	8-40	4-53
Jesenice	2-21	8-51	2-6	6-48	Kranj	10-41	4-—	8-46	4-59
Dovje	2-38	9-10	2-24	7-06	Loka	10-56	4-15	9-02	5-15
Kranjska gora.	3-01	9-32	2-46	7-28	Medvode	11-10	4-29	9-16	5-29
Rateče-Bela Peč	3-16	9-47	3-1	7-43	Vižmarje	11-22	4-42	9-28	5-41
Trbiž	3-32	10-03	3-16	7-59	Ljubljana R. k.	11-30	4-51	9-37	5-50
Beljak j. k.	5-03	11-50	4-36	8-56	Ljubljana j. k.	11-34	4-58	9-45	5-55

Nočni čas je zaznamovan s navpičnimi črtami za minutnimi številkami in traja od 6-00 zvečer do 5-59 zjutraj.

Vozni red železnice Ljubljana-Kamnik.

Veljaven od 1. junija 1891.

Naznačeni čas na desno od postajnih imen čita naj se od zdalej navzgor.

8-10	8-00	9-55	iz Trsta j. k.	v	6-30	8-42	9-28
8-00	7-50	10-01	Trsta, St. Andreja	»	7-05	9-22	10-00
1-25	2-28	6-05	Trbiža	»	10-3	3-16	3-32
11-50	12-05	6-30	Ljubljane j. k.	»	4-58	5-55	11-34

0. 2153	0. 2155	0. 2157	Klm.	Postaje	0. 2152	0. 2154	0. 2156
2. 3.	2. 3.	2. 3.			2. 3.	2. 3.	2. 3.
zjutraj	opoludne	zvečer			zjutraj	dopol.	popold.
7-30	2-10	7-10	—	iz Ljubljane drž. k.	6-30	1-20	6-30
7-47	2-27	7-27	6	Černeu p.	6-14	1-04	6-14
8-07	2-47	7-47	5	Trzinna	5-54	12-44	5-54
8-23	3-03	8-03	2	Domžal	5-47	12-37	5-47
8-39	3-19	8-19	3	Jarš-Mengiša	5-28	12-18	5-28
8-45	3-25	8-25	2	Homea p.	5-16	12-06	5-16
9-00	3-40	8-40	5	v Kamnik	5-00	11-50	5-00

Ob nedeljah in praznikih odhod iz Ljubljane ob 1 uri 30 minut popoldne, iz Kamnika ob 8. uri 10 minut zvečer. Nočne dobe (od 6-00 zvečer do 5-59 zjutraj) označene so s podčrtanimi minutnimi številkami. — p. pomeni postajališče.

Dunajska borza.

Dné 7. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	90	gld. 75 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	90	" 70 "
Zlata renta 4%, davka prosta	109	" 75 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102	" 10 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1011	" — "
Kreditne akcije, 16 1/2 gld.	277	" — "
London, 10 funtov strl.	117	" 20 "
Napoleonor (20 fr.)	9	" 31 1/2 "
Cesarski cekini	5	" 56 "
Nemških mark 100	57	" 55 "

Dné 5. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	103	gld. 10 kr.
Ogerska papirna renta 5%	109	" 45 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	135	" — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147	" 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180	" — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97	" — "
Zastavna pisma	100	" 40 "
Kreditne srečke, 100 gld.	185	" 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	60	" — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20	gld. 75 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17	" 40 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20	" — "
Salmove srečke, 40 gld.	59	" — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	49	" — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152	" 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2717	—	" — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100	" 25 "
Papirni rubelj	1	" 25 "
Laških lir 100	46	" 95 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijjo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z jedno

ogersko hipotečno promeso

à 1 1/2 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že dné 15. septembra!